

HOE DOLF HET SNOEPEN AFLEERDE

DOOR
JOHANNA

G. F. CALLENBACH, NIJKERK

HOE DOLF HET SNOEPEN AFLEERDE

DOOR

JOHANNA

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

HOOFDSTUK I.

Toen Dolf alleen was.

„Wat is dat nou? Niemand in huis? Moeder, Moeder! waar bent u?”

Geen antwoord volgde. Het bleef doodstil. Dolf stak nogmaals zijn hoofd door de halfgeopende kamerdeur en keek daarbinnen rond. Neen, er was niemand. Moeder was zeker even om een boodschap, want op de tafel stond alles klaar voor de middagboterham. Ja, Moeder was zeker vlak in de buurt en zou wel dadelijk terugkomen. Ze zou het huis niet alleen laten, als ze niet hoognoodig iets halen moest in den winkel om den hoek, waar zij het oog op haar huis kon houden.

Ha, daar kwam zij al aan met kleinen broer op haar arm. Het was zooals Dolf gedacht had: zij had kindermeel moeten halen voor broertje's pap. Zij had gedacht dat er nog genoeg in het busje was, maar neen, hoor! dat was een vergissing geweest.

„Zoo, Dolf!” zei ze, zoodra zij hem zag. „Je zult ook wel niet begrepen hebben, waar ik was. Even aan den overkant, hoor! Ik kon geen pap voor kleinen Barend koken. Zeg, wil jij even naar hem kijken, terwijl ik zijn pap hier in het keukentje kook? Ga maar met hem naar binnen. Ik ben in een paar minuutjes klaar.”

Dolf was dadelijk bereid om te doen wat hem ge-

vraagd was. Hij nam het kleine ventje van zijn moeder over en ging met hem naar de kamer. Toen zette hij hem op den grond, met het plan om wat met hem te gaan spelen. Doch.... daar zag hij iets dat zijn aandacht trok. Moeder had alles op de tafel gereed gezet voor de middagboterham: brood, boter, kaas, een koffieblad met kopjes, een melkkan en een suikerpot er op en dan stond er nog midden op tafel een potje, half vol met kersenjam. Broertje had een paar dagen geleden zijn eersten verjaardag gevierd en toen had moeder getrakteerd op boterhammen met jam. Heerlijk! Ze zouden er strakjes nog eens van mogen smullen.

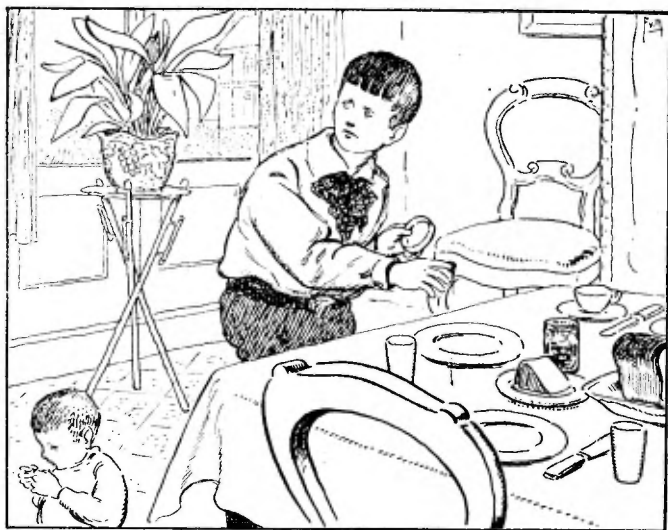
Hoeveel was er nog in het potje? dacht Dolf. O, nog heel wat. Het was nog meer dan half vol. Wat zag ze er lekker uit! Prachtig donkerrood en je kon de kersen er in zien drijven.... neen drijven niet, zwemmen ook niet, zweven ook niet. Wat ze deden, dat wist Dolf niet; het kon hem ook niet schelen. Hij zag ze: dat was genoeg. Strakjes zou hij er op zijn boterham zeker wel wat van krijgen; maar dat duurde nog een poosje; Vader was nog niet thuis en de pap was nog niet klaar, en de jam zag er zoo heerlijk, zoo verleidelijk uit.

Hij was alleen in de kamer. Broertje kon je nog niet meerekenen. Die kon nog niet eens praten. Hij zat op den grond, verdiept in een pluisje, dat hij gevonden had. Dolf keek even haastig om zich heen. Neen, er was niemand, die op hem lette, en snel stak hij zijn wijsvinger en zijn duim in het potje om een kersje te pakken.

't Was moeilijk om er een te bemachtigen. Ze waren zoo glad, ze gleden telkens weg, maar na enkele

vruchteloze pogingen gelukte het Dolf eindelijk om het begeerde te pakken. Stil! . . . hoorde hij daar niets? Gauw het lekkere hapje naar zijn mond gebracht, voordat iemand hem betrappen kon.

Neen; hij had zich noodeloos laten verschrikken. Er kwam niemand. Maar door zijn haast was er een droppeltje van de donkerroode jam op het servet

gevallen. Dat was vreeselijk! Hoe zou hij dat er nu afkrijgen? En ieder oogenblik kon er iemand binnenkomen: Moeder, Vader of Rie. Eerst gauw het dekseltje op het potje gedaan, dan zijn mond goed afgeveegd, en nu die leelijke vlek! Eerst probeerde hij voorzichtig om die met zijn vinger weg te krijgen; maar dat ging niet. Dan maar een kloek besluit genomen en de mouw van zijn blous gebruikt. Dat ging beter; maar

heelemaal de vlek weg krijgen, daar was geen sprake van. Je kon duidelijk zien dat er gemorst was. De plek wàs rood en blèèf rood. Wat moest hij beginnen? Hij wilde niet als snoeper op heeterdaad worden betrapt. Het was nog maar een paar dagen geleden, dat hij Moeder tegen het lijf liep in de keuken, met een koekje in zijn mond, dat hij stilletjes uit het trommeltje had weggenomen. Zij had het dadelijk gemerkt en toen had zij zijn kin in haar hand genomen, zijn hoofd opgetild en hem gedwongen haar aan te zien, terwijl zijn mond nog niet eens leeg was. En toen had Moeder zoo ernstig tot hem gesproken: „Dolf, jongen! snoepers worden dieven. Je bent al een snoeper en je bent eigenlijk ook al een dief; want wat je daar in je mond hebt, dat heb je weggenomen. Dieven komen in de gevangenis; dieven overtreden het gebod des Heeren: gij zult niet stelen. Jongen! je bent op een gevaarlijken weg, die mij erg ongerust maakt. Dieven komen in de gevangenis terecht. Bid God toch dat Hij je verlossen mag van dit kwaad. Vraag den Heiland toch om je te genezen van deze zonde en je te helpen strijden tegen de verleiding.”

Zóó had Moeder gesproken en Dolf was ook wel onder den indruk van haar woorden geweest, voor enkele oogenblikken althans.

Ach, hoe spoedig was die indruk voorbijgegaan!

Reeds *nu* had hij zich al weer schuldig gemaakt aan hetzelfde kwaad: snoepen, stelen, bedriegen. Ja, bedriegen; want vlug had hij het schaaltje, waar het stukje kaas op lag, boven op de roode vlek gezet, opdat niemand zou kunnen zien, dat er gemorst was; tenminste niet dadelijk. De vlek zou later wel opge-

merkt worden — dat begreep hij wel — maar — zoo redeneerde hij — dan zou niemand er meer zoo op letten en gaan onderzoeken, wie dat nu gedaan had. Er werd immers zoo dikwijls gemorst op het servet! Rie was ook lang niet voorzichtig; en als broertje's stoel wat dicht bij de tafel stond, nou, dan was het tafellaken ook niet veilig. Het beste was nu maar om met broertje te gaan spelen, totdat ze allen binnen gekomen waren. Ze zouden wel dadelijk komen: Vader, Moeder en Rie.

Ja, die Rie, die was altijd het eerst overal bij. Die zag en begreep altijd alles direkt. 't Was of ze een aparte gave gekregen had om er achter te komen wat Dolf al zoo voor kwaads uitvoerde. En dan hield ze dat niet voor zichzelf. Neen, dan kon ze zoo hard roepen: „O neen maar, kijk Dolf eens! Wat krijgt hij een kleur, of zoo iets, wat aan het licht bracht wat hij gedaan had. Als ze het nu maar niet in de gaten kreeg van die vlek!

Daar kwamen ze achtereenvolgens aan, en weldra zat de familie aan tafel: kleine Barend naast Moeder in zijn stoeltje, Vader tusschen Rie en Dolf in. Dolf keek telkens onbemerkt naar het schaalte met kaas, waaronder de vlek verborgen was. Zou Moeder het opnemen? Neen, ze liet het staan. Ze nam alleen het stukje kaas op, om er van te snijden. Dat liep goed af. Ja, maar die bij-de-hande Rie, die letterlijk alles zag en alles altijd uit moest kraaien. Daar had je het al! Toen Moeder het stukje kaas in haar hand had, bemerkte Rie door het glazen schaalte heen iets roods. Ze lichtte het op en toen riep ze hardop: „Kijk eens een vlek!”

Iedereen keek er naar; maar een vlek op het servet

was nu juist niet een groote bijzonderheid te noemen. Toch zei Moeder: „Dat is jammer. Mijn tafellaken ligt nog maar zoo kort op de tafel. Als we niet wat beter op kunnen passen dat er geen vlekken op komen, dan ga ik weer met een zeiltje beginnen. Dat neem je maar af, en klaar ben je.”

Er werd verder geen onderzoek gedaan naar de herkomst van de vlek, hoewel Rie maar aldoor aan het gissen en zeuren bleef over het geval. „Hoe komt dat nou! En dan nog wel onder het schaalte! Was zij er van morgen al? Ik heb er niets van gezien.”

Dolf stond duizend angsten uit; en misschien zou Moeder ook wel haar aandacht wat meer aan de zaak hebben gewijd door Rie's gevraag, als kleine Barend niet juist wat lastig was geworden. De zorg voor hem was gewichtiger dan een vlekje op het tafelkleed, en zoo had Dolfs vergrijp geen verdere gevolgen voor hem.

HOOFDSTUK II.

Van kwaad tot erger.

Dolf was blij dat de zaak zoo afliep, maar diende dat tot zijn geluk?

Neen, het diende er toe om aan de slechte gewoonte, waaraan hij zich schuldig maakte, steeds meer toe te geven. Als de gelegenheid het hem maar toe liet, nam hij iets weg uit de kast. Hij voelde niet eens meer welk groot kwaad hij daarmee deed; alleen vrees voor ontdekking beangstigde hem.

Doch niet lang in zijn ouders huis alleen zou Dolf zich aan deze zonde schuldig maken, neen, daar buiten,

daar was nog veel meer, dat hem aantrok en in verzoeking bracht.

Daar had je in de Voorstraat de winkel van Wentels, waar hij zoo dikwijls voorbij liep, als hij naar school ging. Deze verkocht, behalve kruideniers- en grutterswaren, allerlei lekkernijen, begeerlijk in Dolfs oogen. Hij kon wel een andere straat nemen om naar school te gaan, de Voorstraat was zelfs nog een eindje om, maar hij wilde zoo graag zien, wat er bij Wentels te koop lagen daarom maakte hij graag dien kleinen omweg.

Het was een half uurtje vóór schooltijd. Het ontbijt was bijna afgelopen, maar er moest nog gelezen en gedankt worden. Rie had den bijbel al bij Vader neergelegd. Stil zaten allen, terwijl Vader opzocht wat hij dien morgen lezen wilde. Maar Dolfs gedachten waren al aan het afzwerven, toen Vader begon.

„Wat lagen daar gisteren toch lekkere fijne ballen bij Wentels. En dan nog wel twee voor één cent, zulke groote dikkerds! 't Is goedkoop!”

Dolf had er lang naar staan kijken, den vorigen dag nog. Hè, het water was er van in zijn mond gekomen. Ze zagen er dan ook zoo heerlijk uit: doorschijnend rood, met rose streepjes er doorheen. Ja, ze waren verbazend goedkoop, maar voor hem toch altijd nog te duur, omdat hij geen kans zag om ééne cent, waarvoor hij twee van die lekkere dingen kon koopen, te bemachtigen. Had hij maar een cent, ééntje maar! Dat was nu toch zoo'n schat niet, en dan zou hij straks, als hij naar school ging

„Kan Barend niet even stil zijn, terwijl Vader leest?” vroeg Vader. De kleine jongen zat onder het lezen soms wel eens rustig te kijken of met iets te spelen, maar dezen morgen was hij een beetje lastig uitgevallen.

Moeder nam hem uit zijn stoel en zette hem op haar schoot. Dat hielp. Vader las verder en allen luisterden.

Allen? Neen, Dolf niet. Hij zou niet eens hebben kunnen zeggen wat er voorgelezen werd, als iemand het hem gevraagd had. Zijn gedachten waren bij de nieuwe suikerballen bij Wentels en bij de vraag: hoe kom ik aan een cent? Soms lagen er wel eens een paar op de schoorsteenlijst, die Moeder in haast daar neerlegde, als de melkboer en de bakker haar geld hadden teruggegeven. Hij zou strakjes eens kijken of dat nu weer het geval was. Nu kon hij niet; want dan zou hij zich heelemaal moeten omdraaien. Wel zeker, er lagen 's morgens dikwijls een hoopje centen bij elkander. Moeder zou ze toch niet altijd zoo zorgvuldig natellen en het niet merken, als er eentje van weg was. Wel neen, daar had Moeder het 's morgens veel te druk voor. Ze zou er niet aan denken, wel neen!

„Dief!”

Wie zei dat? Dolf schrikte uit zijn overpeinzingen op. Maar niemand lette op hem of keek hem aan. Zij zaten allen stil te luisteren. Zei Vader dat: „Dief!”?

O, nu begreep hij het. Moest hij daar nu zoo van schrikken? Vader las voor de geschiedenis van Judas, die den Heiland verraadde. Daar kwamen deze woorden in voor: „Omdat hij een dief was.” Vader had dat woord „dief” zeker een beetje hard uitgesproken. Dat was alles.

Verraadde Judas zijn Meester, omdat hij een dief was?

Ja Voordat Vader den bijbel dichtsloeg, sprak hij: „Judas was reeds sedert lang een dief. Niemand

wist dat dan de Heiland alleen, omdat Hij alles weet, ons in het verborgen ziet. Judas was van kwaad tot erger gekomen: van een dief werd hij een verrader. Zoo gaat het met de zonde."

Vader deed nu het boek dicht. Allen sloten de oogen en vouwden de handen. Ook broertje, ofschoon hij nog niets begreep van wat er gebeurde, kneept zijn oogjes dicht en zat doodstil.

Vader dankte voor al de zegeningen, die God hun dezen dag, ook dezen morgen geschonken had en hij bad om bewaring, om bewaring ook in verzoe-kingen.

Een oogenblikje was Dolf onder den indruk van hetgeen hij gehoord had. „Omdat Hij alles weet en in het verborgen ziet." Hij (de Zoon van God) wist wat Judas in het verborgen overlegde en Hij wist dus ook wat hij — Dolf — van plan was.

Ja, even voelde hij zich bezwaard. 't Was of een inwendige stem hem waarschuwde. Maar hij was nog maar even opgesprongen van zijn stoel en had zich omgekeerd, of hij zag op de schoorsteenlijst een paar dubbeltjes en wat centen liggen. Vader stapte de deur uit, Rie volgde zijn voorbeeld; zij ging meestal met hem mee, omdat haar school in de straat was dicht bij zijn kantoor. Moeder zette Barend weer in zijn stoeltje en ging naar de keuken om water te halen. Dolf was alleen. „Omdat Hij alles weet." — Die heerlijke suikerballen! — Eén centje, dat moeder niet eens missen zou. Zij schoof ze dikwijls, zonder ze na te tellen, in haar beurs. Hoe dikwijls had hij dat niet gezien. Kom! Gauw er eentje genomen. Daar kwam Moeder al weer aan. Vóórdat hij het goed wist, had hij de cent al in zijn hand. En toen Moeder

de kamer weer binnen kwam, liep hij de deur uit.

„Omdat hij een dief was . . . omdat Hij alles weet . . .” Het was of hij die woorden maar niet kwijt kon raken. Dat Vader dat nu ook juist van morgen had moeten voorlezen! Maar ha! daar had je den winkel van Wentels. Ja, hoor! daar lagen ze weer, die heerlijke suikerballen, twee voor een cent. Voordat hij het goed wist, stond hij al in den winkel, en vroeg om de be-

geerde lekkernij. De cent was weg, de lekkere suikerballen had hij in zijn hand. Hij stak er dadelijk één van in zijn mond, den anderen stopte hij in zijn zak, die was voor na schooltijd. Heerlijk smaakte het; ja heerlijk. 't Was jammer van de snoeperij, dat het zoo haastig op moest. Als de school een paar straten verder had gestaan, had hij er veel meer van kunnen genieten. Hij kon toch niet met een volen mond aankomen!

„Omdat hij een dief was!”

Weer kwamen die woorden tot hem.

„Och kom! dat ééne centje wegnemen, dat Moeder niet missen zou, dat was toch heel iets anders dan wat Judas deed! Die droeg immers de beurs en nam er zeker bij handen vol uit. Ja, en dat potte hij zeker op en hij werd een verrader van Zijn Meester. Dat was vreeselijk; maar dat kon je toch niet vergelijken met wat *hij* nu gedaan had! Maar daarom, goed was het niet van hem. Neen, hij moest oppassen dat hij niet te ver ging. Wat hij nu gedaan had, had niemand gezien en zou denkelijk ook nooit iemand te weten komen, behalve behalve Hij, die alles ziet en weet, zooals hij daareven nog gehoord had.

De tweede suikerbal ging na schooltijd den weg van den eersten op, en toen Dolf een paar dagen achtereen moeders trommeltjes en jampotje en centen met rust liet, was hij heel tevreden over zichzelf.

Maar ach! een paar dagen later kwam een nieuwe en een sterkere verzoeking tot hem, of liever de verzoeking kwam niet tot hem, maar hij kwam tot de verzoeking; hij zocht haar op.

„Ik moet toch eens kijken of bij Wentels die suikerballen al op zijn en wat hij *nu* voor nieuws heeft. Ze zijn natuurlijk op; want ze vliegen weg.” En Dolf ging een beetje vroeger van huis, om op zijn gemak te gaan kijken. Wat hij zag overtrof zijn stoutste verwachting. Zoo’n voorraad van uitgezochte lekkernijen had Wentels nog nooit te voren opgedaan.

Op de toonbank stonden wel tien kartonnen schaaltes met allerlei soorten van de verleidelijkste snoeperijen gevuld. De eene was al heerlijker om te zien dan de andere. Jammer dat er menschen bij de

toonbank waren, die er telkens vlak voor gingen staan, alsof ze hem met opzet het gezicht wilden benemen. Neen, hij kon niet van het gezicht genieten, zooals hij dat wilde. Hij besloot maar om door te loopen en te wachten tot den middag. Dan was het veel minder druk in de Voorstraat en in den winkel veel stiller. Hij moest zijn begeerte bedwingen tot het middaguur.

En toen het middag was, werd hij ruimschoots schadeloos gesteld voor zijn geduld.

In den winkel was niemand. Zelfs de eigenaar, de oude Wentels, was niet achter de toonbank te zien. Hij doet zeker een dutje — dacht Dolf. En de jonge Wentels was ook niet te zien; geen knecht, geen loopjongen, niemand. De winkel was leeg en . . . de deur stond aan.

Het was een verlokkelijk schouwspel voor Dolf. De kartonnen schaaltes stonden nog op dezelfde plaats als des morgens: op de toonbank, dicht bij de deur. Op ieder schaalte lag iets anders; het eene al fijner en heerlijker dan het andere. Witte fondant en donkere chocolade, pralines en zuurtjes, bonbons in allerlei kleuren: rood en geel en paars en rose. O, 't was heerlijk! Als hij nu maar geld had; meer dan een cent natuurlijk, want ze zouden duur wezen deze snoeperijen; dat kon je begrijpen.

Er was niemand en de deur was niet gesloten. Er liepen wel enkele menschen in de Voorstraat; maar zij schenen allen haast te hebben en niet op hem te letten. Hij kon best . . .

Even schrikte hij van de gedachte, die thans in hem opkwam. Stilletjes iets wegnemen uit Moeders kast of een cent van de schoorsteenlijst was nog iets

anders dan uit een winkel iets wegpakken vond hij. Maar het zag er zoo heerlijk uit. Er was niemand, die op hem lette O, daar was die lastige stem daar binnen er weer dadelijk bij: „Omdat Hij alles weet en alles ziet.” Ja, God zag het. Stil! het is in een oogenblik gedaan en wat hindert het Wentels of hij een paar snoeperijtjes meer of minder verkoopt! Hij zal het niet eens merken, nog veel minder missen.

Nog één schuwen blik in de straat achter hem, toen in den winkel vóór hem; voorzichtig de deur een eindje verder opengeduwde. Als de winkelbel over ging kon hij altijd nog gauw maken dat hij weg kwam. Neen, het belletje ging niet over; twee schreden, even de hand uitgestrekt naar het eerste schaalpje; en zonder ontdekt te worden had Dolf

drie pralines gegrepen. 't Was binnen een minuut gebeurd. Haastig stopte hij het lekkers in zijn zak, keek nogmaals om zich heen en vervolgde zijn weg.

HOOFDSTUK III.

Een gevangenis.

Geen mensch had het gemerkt. Het was goed gegaan.

Ja, 't was goed gegaan, vond Dolf; ofschoon.... daar binnen was het toch niet rustig. Al had ook niemand gemerkt wat hij had gedaan, 't was toch gebeurd: hij had hij was

Een dief!

Een dief!.... 't Was zoo'n vreeselijk woord. Dan dacht je direct aan de gevangenis. Och kom, als je nu maar zoo'n paar chocolaadjes weg nam! Maar ja, 't was toch niet goed; hij moest maar liever niet meer gaan kijken bij Wentels. Hij kon evengoed een andere straat nemen om naar school te gaan. Dat was toch wel beter. Als hij het lekkers maar niet zag, dan

Maar ach! den volgenden dag was het of de winkel van Wentels hem met touwtjes naar zich toetrok. Zouden ze er nog staan, die schaaltes? Zou er al veel van verkocht zijn? Dat moest hij weten, dat moest hij zien. Als hij dat maar wist, dan zou hij er verder niet meer aan denken.

Voordat hij het wist stond hij weinige oogenblikken later al weer op de stoep en gluurde hij naar binnen. De toonbank was leeg. Zou Wentels het gemerkt hebben van gisteren? Als hij de pralines geteld

had vóór en na dien tijd, ja, dan moest hij het zeker ontdekt hebben, dat er een paar weg waren. Maar dan wíst hij daarom toch nog niet hoe ze verdwenen waren, wel neen.

Toen Dolf nog eens goed naar binnen keek, zag hij dat de schaaltes van den vorigen dag alle nog goed gevuld op een plankje stonden ver achter het winkelraam vlak bij de toonbank. De oude Wentels was bezig om een paar klanten te helpen. Misschien stond dat lekkers hem in den weg en daarom had hij het een ander plaatsje gegeven, meende Dolf. De oude man zag er zoo goedig uit en stond zoo kalm en vergenoegd zijn klanten te bedienen. Hij zag er heelemaal niet naar uit alsof hij zich ongerust maakte over diefstal, vond Dolf. Van Wentels dwaalden zijn oogen gedurig naar de begeerlijke schaaltes. Zou hij, als hij in den winkel was, er niet bij kunnen komen, als hij zijn arm over den toonbank heenstrekte? Hij geloofde het zeker. En toen hij eenmaal zóó ver gekomen was met zijn overleggingen, verdween het goede voornemen en besloot hij om 's middags, als het stil was in den winkel, nog eens een greepje te bemachtigen.

En het was dien middag weer veilig en stil, en de deur stond weer op een kier. Maar als de bel overging, of.... als er eens iemand uit het achterhuis onverhoeds naar voren kwam? Wat dan?.... Dan.... dan zou hij gauw een boodschap verzinnen; en als het dan op betalen aankwam dan zou hij zeggen, dat hij zijn beurs bij ongeluk thuis had laten liggen. Ja, zoo zou hij er zich gemakkelijk uit redden.

Maar de bel ging weer niet over en er kwam niemand te voorschijn.

Dolf waande zich dus veilig en hij strekte zijn arm uit over de toonbank naar het plankje, waarop de begeerde lekkernij stond. Maar dat viel hem tegen. Hoe hij zijn arm ook uitstreckte, hij kon er niet bij.

Wat nu gedaan?

Maar gauw wegloopen? Maar 't zag er alles zoo heerlijk uit. Die suikerboonen op dat eerste schaalte! Hij begon er van te watertanden. Als hij even over de toonbank heensprong. Hij was vlug in zijn bewegingen. 't Was in een oogenblikje gebeurd. Als er maar niemand aankwam! Eerst nog eens goed rondkijken. Buiten op straat? . . . Neen, er was niemand te zien. Van uit het achterhuis drong geen enkel geluid tot hem door en er was geen menschelijk wezen te bespeuren. Toen bedacht hij zich niet lang meer. Met een vluggen sprong was hij over de toonbank heengesprongen. Hij strekte zijn hand uit, greep en . . .

Daar hoorde hij iets dat hem zijn bezinning voor een oogenblik deed verliezen.

„Uche! . . . Uche! . . .” klonk het van uit de gang die naar den winkel leidde. En het geluid van een sloffenden tred vergezelde het gehoest. De oude baas was in aantocht. Dat begreep Dolf dadelijk. Zou hij nog weg kunnen komen? Neen, neen, dat kon niet meer. Dat was veel te gevaarlijk. Wacht, wacht, hij moest zich gauw verstoppen onder de toonbank. Dan was hij vooreerst onzichtbaar. Misschien kwam de oude man maar even wat halen en ging hij direkt weer weg. Ja, ja, dat zou wel. Gauw, gauw maken dat hij uit het gezicht kwam. Vlug dook hij weg juist op het oogenblik dat het „uche . . . uche” zich nog eens en nu van wat naderbij liet hooren.

Langzaam slofte Wentels naar zijn plaatsje achter de toonbank, in het geheel niet vermoedende dat zich vlak bij zijn beenen een jongen bevond aan den hevigsten angst ten prooi!

Waar was hij terecht gekomen?

De angst, dat Wentels bukken en hem ontdekken zou, belette Dolf in de eerste oogenblikken deze vraag zichzelf te doen. Maar toen de wijde bruine broekspijpen en de groote pantoffels maar steeds vlak voor zijn oogen bleven, begon hij toch eindelijk eens rond te zien in welke wonderlijke gevangenis hij zich thans bevond.

Waar was hij toch terecht gekomen?

Onder de toonbank. Ja. Maar het was zulk een nauw plekje en het kleefde zoo raar. Hij kon zich haast niet bewegen en moest maar ineengedoken blijven zitten en al de wanden van zijn vreemde gevangenis kleefden. Bij iedere poging, die hij deed om

zich onhoorbaar te bewegen en zichzelf een gemakkelijker houding te geven, plakte dat deel van zijn lichaam dat nog niet in aanraking was geweest met de kleverige wanden vast aan iets, dat taai was. Zijn kleeren, zijn handen, zijn haren, zijn beenen, alles zat weldra vol.

Ach, spoedig wist hij het. Hij was in zijn angstige overijling in een leeg stroopvat gekropen, dat met den open kant naar voren onder de toonbank was geplaatst. Dat was vreeselijk. Voor het oogenblik reeds; maar zeer zeker ook voor straks, wanneer het hem gelukken mocht onbemerkt uit zijn gevangenis te ontsnappen. Hoe zou hij er dan uitzien?.... In welk een toestand zou hij dan thuis komen? Welke leugen zou hij dan moeten verzinnen om de ware toedracht van de zaak te verbergen?

Gingen die bruine beenen toch maar eens weg! Doch ze bleven maar steeds in zijn onmiddellijke nabijheid. Als om hem te tergen schoven ze van tijd tot tijd wel eens een eindje op zij; maar ze kwamen altijd weer terug vlak voor het leeg stroopvat. De oude man deed zeker een werkje aan de toonbank; zakjes vullen of zoo iets en hij scheen niet van plan om vooreerst weg te gaan.

Er kwam iemand in den winkel, die om suiker en koffie vroeg. De wijde broekspijpen verdwenen van voor zijn oogen en Dolf hoorde Wentels al sloffende en kuchende en een praatje houdende over het weer den klant helpen, het geld in ontvangst nemen. Toen nam hij zijn oude plaats weer in, vlak voor het stroopvat.

O, wat een angst stond Dolf uit! Het koude zweet kwam te voorschijn en hij beefde over al zijn leden.

Hij beefde uit vrees voor ontdekking en ook door de foltering, die zijn gedwongen houding hem veroorzaakte. Hij kon het haast niet langer uithouden; hij zat nagenoeg dubbel gevouwen in het vat en durfde en kon zich telkens slechts heel licht bewegen, zoo licht dat het hem geen verlichting schonk.

Hoe lang zou het nog duren? Hoe zou het afloopen?

Nieuwe schrik! Van uit het achterhuis klonk het geluid van naderende voetstappen, vlugge, zekere voetstappen, en het gefluit van een vroolijk deuntje. Daar kwam de zoon van Wentels aan, begreep Dolf. Ontdekking was nu onvermijdelijk. Wat moest, wat zou hij beginnen?

Hij trachtte in zijn angst nog dieper in het stroopvat weg te kruipen, waardoor hij zich nòg meer pijn deed en het zich nòg moeilijker maakte en nog erger met stroop besmeerd werd. Ach, kon hij zich maar onzichtbaar maken en wegkruipen in den grond, zooals hij wel eens gezien had dat de wormen deden!

Kon hij.... had hij.... ja.... had hij maar geluisterd naar de liefderijke waarschuwingen van zijn moeder! Had hij maar acht geslagen op wat zijn vader voorgelezen had van Judas, die een dief was. Wat had Vader toen ook weer gezegd?.... Dat de Heiland alles wist van Judas en van hem ook, endat het met Judas was gegaan van kwaad tot erger. Zou het met hem ook van kwaad tot erger gaan? Ja, dat was reeds het geval geworden. Wat zou Moeder, wat zou Vader wel zeggen, wanneer zij wisten dat hun kind gestolen had, dat hij reeds een dief was geworden! Hij ontving zijn verdiende loon, dat hij hier zat in deze akelige gevangenis en dat hij straks, als de jonge Wentels hem ontdekken zou, misschien door

een paar politieagenten naar de echte gevangenis gebracht zou worden.

Hij wist wel dat men in angst en nood zich altijd wenden mocht tot God, die machtig is om ons te helpen uit alle gevaar. Maar dat durfde, dat kon hij niet doen. 't Was immers door zijn zonde, 't was immers zijn eigen schuld, dat hij hier gekomen was! Hij durfde zijn hart niet op te heffen tot God en Hem om redding te vragen.

HOOFDSTUK IV.

Schade en schande.

„Vader, nou moest ik eerst die twee leege stroopvaten naar achter toe brengen. Over een half uur kan de schipper hier langs komen en dan zouden ze immers aan den kant staan met de leege kisten! Die staan er al, maar nou die vaten nog.”

„Goed jongen! Best! Uche.... uche.... Zal ik je even helpen of zou je het alleen wel af kunnen?”

„Ik kan het wel alleen af, Vader! Die leege vaten zijn niet zwaar. Blijf maar rustig aan het afwegen.”

Dolf hoorde hoe de jonge Wentels naderbij kwam, vlak bij. Eerst werd het andere leege vat weggehaald, dat naast Dolfs gevangenis stond. Hij voelde zelfs een paar keer een schok, toen het weggetrokken werd. Terwijl de jonge Wentels het vat naar den waterkant bracht, bleef de oude man rustig voor Dolfs vat staan. Nog een paar minuten slechts en.... zijn vonnis zou worden geveld.

Daar kwam de jonge man al weer terug met vlugge

stappen. 't Zou niet helpen al dook hij nog dieper weg, al kromp hij in elkander als een slak. Hij moest ontdekt worden. Er bestond geen kans, dat hij zonder ontdekt te worden zou kunnen ontsnappen. En dan nog met al die stroop, waarmede hij nu van top tot teen besmeerd was, hoe zou hij zich daarvan kunnen reinigen?

Neen, er was geen kans tot ontkoming. Zijn uur was geslagen. De bruine broekspijpen gingen nu op zij en de jonge Wentels sloeg zijn stevige handen aan den kant, die boven lag, om het van onder de toonbank weg te halen.

„Dit vat is niet leeg, Vader!” riep hij verwonderd.

„Welzeker, jongen! het is leeg ... uche ... uche ... Ik weet het zeker.”

„Dan moet het ergens vastzitten. Nog maar eens probeeren.” Een ruk, een trek! Ja hoor, daar kwam het. Maar leeg was het niet. Dat kon niet, want het bleef veel moeilijker te hanteeren dan het andere vat. De open kant werd naar het licht gekeerd en toen toen keken een paar onderzoekende oogen naar binnen.

„Heb je ooit van zijn leven! Zoo iets is nog nooit vertoond! Daar zit me zoo waar een jongen in een jongen! 'k Wil wel gelooven dat ik het niet weg kon krijgen. Een jongen! Waar komt die vandaan?”

„Heila, ho! Moeder! Marie! Arie! Piet! kom jullie eens allemaal hier! Hier is wat moois te zien!” riep hij met een stem als een trompet, zoodat het door het heele huis weerklonk. En van achteren, van boven kwamen ze aanloopen, de moeder, de dienstbode, de winkelknecht, alleen Piet de loopjongen niet, want die deed juist boodschappen.

„Hoe kan dat? Waar komt hij vandaan? Wat doet hij hier?” klonken de stemmen door elkander. „Hoe kan nou een jongen in een stroopvat verzeild raken?”

De jongen zelf gaf op al die vragen geen enkel antwoord. Met zijn hoofd vastgeplakt aan den kleverigen wand van het stroopvat wenschte hij het vermogen

te bezitten zich onzichtbaar te maken. Hij ondervond de bittere gevolgen van het kwaad, dat hij bedreven had.

„Kom er eens uit! Gauw wat!” klonk het driftig en bevelend uit den mond van den jongen Wentels.

Dolf worstelde zich uit zijn enge gevangenis te

voorschijn. En weldra stond hij op den grond, zijn leden nog verstijfd van het krom zitten en gansch en al met stroop besmeerd.

„En vertel nou eens dadelijk, hoe je in dat vat bent gekomen. Wat deed je daar, zeg?” klonk het driftig boven het gelach uit, dat dadelijk was opgestegen uit den kleinen kring van toeschouwers. 't Was ook wel een gezicht om te lachen: zoo'n met stroop besmeerde jongen!

Was er geen mogelijkheid om te ontsnappen? Neen, hij stond achter de toonbank en vóór hem stonden Vader en Moeder Wentels, Marie het dienstmeisje en Arie de winkelknecht en die vreeselijke jonge Wentels, die hem zoo boos en dreigend aankeek en nòg boozzer scheen te worden door al het gelach om hem heen.

„Zal je het nu eindelijk zeggen, jij kleine strooplikker? Ik vraag je hoe je in dat vat bent gekomen. Als je niet dadelijk spreekt, dan roep ik den agent, die daar staat, versta je? Op het politiebureau zullen ze je wel leeren om behoorlijk antwoord te geven. Spreek dadelijk of ik roep hem.” En bij deze woorden maakte Wentels een beweging alsof hij den knaap eens flink door elkander wilde schudden. Doch hij bedacht nog bijtijds wat daarvan voor zichzelf het gevolg zou kunnen zijn. Dat hij zijn toorn moest bedwingen en er op deze wijze geen lucht aan kon geven, maakte hem nòg boozzer. Hij stampte met zijn voet op den grond en herhaalde zijn bedreiging.

„Ik ik was over de toonbank gesprongen,” hakkelde Dolf.

„Ja, dat is nogal duidelijk. Maar ik zou je aanraden om mij niet voor den gek te houden. Wat

moest je achter de toonbank doen, hè? En nou er mee voor den dag of anders.... Ik wacht geen seconde meer." En onheilspellend keek hij naar buiten, naar de plek waar de politieagent stond.

Er was niets aan te doen. Het hooge woord moest er uit.

„Ik.... ik wou.... zoo'n.... zoo'n suikerboon hebben," huilde hij.

Een vernieuwde lachbui volgde op deze schuld-bekentenis. Maar eindelijk bedaarden ze een beetje. De oude man kuchte eens en zijn vrouw zette een meelijdend gezicht. Maar de jonge Wentels bleef nog even onverbiddelijk. „Zoo! Wou jij hier komen stelen? Zóó! We hebben hier dus een dief. En dieven, die hooren thuis in de gevangenis. Arie, roep dien agent!"

Arie maakte aanstalten om te doen wat hem bevolen was. Maar nu begon Dolf te smeeken om genade: „Och neen, och neen, mijnheer! Och doe dat niet.... Mijn vader.... mijn moeder.... Ze zullen.... och.... ik zal.... ik zal het nooit.... nooit meer doen."

„Dat zal je ook niet. Die streken zullen je voor eens en voor altijd afgeleerd worden. De politie weet daar wel raad op. Daar kun je vast op rekenen."

Zeker zou Dolf door de politie zijn weggevoerd geworden, indien juffrouw Wentels niet op het laatste oogenblik als bemiddelaarster was opgetreden.

„Neen, Ariel wacht nog even. Kom," sprak ze overredend tot haar zoon. „Laten we dezen keer nog eens medelijden met hem hebben. Toe, haal er de politie niet bij. Hij is al genoeg gestraft. Hij heeft al angst genoeg uitgestaan in dat vat. Kijk de stakkerd er eens uitzien! En geloof maar dat hij er ook nog van

lusten zal, als hij thuis komt! 't Is niet alles, als er eentje zoo binnen komt. Kom, laat hem nu maar gaan en laat hem beloven...."

„Beloven?...." lachte Wentels schamper. „Beloven? Maar, Moeder! zou u nou denken dat je op de belofte van zoo'n dief aan kunt? Alles wat zoo'n galgenaas mij belooft, heeft net zooveel waarde voor mij als het geblaf van een hond. Morgen doet hij het weer, als hij zijn kans schoon ziet. Reken daar maar op. We mogen ten minste wel beginnen met de bel in orde te laten maken. Je hoort hem tegenwoordig haast nooit meer overgaan."

„'t Is de deur, uche.... uche...." mengde de oude man zich in het gesprek. „'t Is de deur, die niet goed sluit. Daardoor gaat de bel telkens niet over."

„Laat het zijn wat het is; maar er moet dadelijk naar gekeken worden. Lieve help! ze zouden je heelen winkel kunnen leeg stelen, dat dievengebroed!"

„Je hebt gelijk, jongen!" kuchte de oude Wentels. „We zullen direct om den timmerman sturen. Maar doe nu maar wat je moeder zegt en laat, uche.... uche.... dien jongen voor dezen keer nog eens naar huis gaan."

De jonge Wentels kwam nu een beetje tot bedaren en voelde zich geneigd om volgens den wil zijner ouders tot zachter middelen over te gaan. Zijn stem klonk echter nog barsch, toen hij zich weer tot Dolf keerde en hem beval zijn naam te zeggen.

„Dolf van Laaren."

„En waar woon je?"

„In de Lindestraat, mijnheer."

Wentels schreef naam en woonplaats op en toen gebod hij Arie om met Dolf mee te gaan en te zien

of hij wel naar waarheid zijn adres had opgegeven. „Zulke jonge boeven kun je natuurlijk in het geheel niet vertrouwen,” zei hij, „en als hij niet thuis hoort, waar hij zegt, dat hij woont, dan Arie! dan breng je hem weer mee terug. En dan ga je toch nog naar het politiebureau. Heb je dat begrepen, kleine schavuit?”

„Jawel, mijnheer! Maar 't is echt waar,” verzekerde Dolf bevende.

„Nou goed! De tijd zal het leeren. Je gaat niet weg, hoor, Arie! voordat je zeker weet, dat hij daar terecht is. Welk nummer woon je?”

„Nommer tien.”

„Mooi. En nu vooruit! Pak je weg!”

Er werd ruimte voor Dolf gemaakt. Allen stoven op zij, want iedereen was bang om met den bestroopten jongen in aanraking te komen. De oude Wentels en zijn vrouw hadden medelijden met hem, maar Marie kon haar vroolijkheid niet bedwingen, toen zij den jongen in zulk een potsierlijken toestand de straat zag opgaan. Ze liep hem na tot op de stoep en lachte dat het door de heele straat weerklonk. Dolf hoorde haar gelach, toen hij, zich schamende over zijn dwaas uiterlijk, zoo hard liep als hij maar met mogelijkheid kon. Hij meende het nog te hooren, toen hij den hoek reeds omgeslagen was, zonder op of om te durven kijken. Ieder, die hem zag, moest immers wel om hem lachen, zooals Marie deed? Het was midden op den dag. De zon scheen helder. Iedereen kon hem zien.

„Hola! zeg, jij zoete jongen! Draaf niet zoo over den weg! Denk je dat ik krijgertje met je wil spelen? Een beetje zachter loopen, hoor! Ik moet je bijhouden, hoor,” vermaande Arie. En ook hij lachte om

Dolf, maar vooral om zijn eigen geestigheid. „Zoete jongen!” Ja, dat was mooi gevonden. Dàt was hij in den waren zin des woords. Maar of zijn moeder blij zou wezen met deze soort van „zoetheid”? Dàt was niet te denken. Arie wilde dat straks wel eens zien en daarna in kleuren en geuren bij Wentels vertellen, hoe dat brave jongetje thuis ontvangen was.

Daar zag Dolf het trapje aan de gracht. Dat trapje werd druk gebruikt door iedereen, die wat in het water had uit te spoelen of schoon te maken. Als hij daar eens naar toe kon gaan om zich af te wasschen. Al kon hij zijn hoofd en handen alleen maar ontdoen van die nare stroop, dan zou hij zich al verlucht gevoelen.

„Ik wou,” zei hij, plotseling stilstaande, „ik wou mij even afwasschen aan dat trapje.”

„Wou jij je afwasschen? Doe jij dat thuis maar, hoor! Dacht je soms dat ik hier kan staan wachten? Neen, jongetje! Doorloopen, hoor! En geen verzinseltjes!”

Arie twijfelde er niet aan, dat het een uitvlucht was van Dolf om aan hem te ontkomen. Hij had zeker een valschen naam en een verkeerde woonplaats opgegeven. Wel zeker, zulke jonge gauwdieven hangen van liegen en bedriegen aan elkaar. Maar als je Arie beet wilde nemen, dan moest je vroeger opstaan. Hij begreep het best. Maar hij zou hem netjes thuis brengen en hem niet los laten, vóórdat hij hem aan zijn eigen moeder had afgeleverd. Dat pleiziertje zou hij er van hebben. Wat zou de jonge baas een schik hebben, als hij hem straks vertelde hoe de jongen had trachten te ontkomen en hoe zijn moeder hem onder handen had genomen!

Maar van dat laatste zou hij toch niet veel kunnen oververtellen en er schik om hebben nog veel minder.

Moeder Van Laaren keek heel erg verschrikt en ontgaan, toen zij Dolf, dien zij rustig op school waande, zoo plotseling en in zulk een vreemden toestand voor zich zag staan. Hoe zou dat ook anders kunnen?

„Hier is je jongen, juffrouw!” sprak Arie. „Ik moest hem voor mijn baas thuisbrengen. Hij heeft gestolen, weet je, in den winkel. En toen hij zag dat hij ontdekt was, kon hij niet gauw genoeg weg komen en kroop hij in zijn angst en domheid, mag ik wel zeggen — in een leeg stroopvat, dat onder de toonbank lag. Daardoor ziet hij er zoo uit. Mijn baas wou hem eerst naar het politiebureau laten brengen. Maar uit meelijden heeft hij het nog maar eens aangezien. Op een anderen keer komt hij toch vast in de gevangenis terecht. Nu is het het beste, dat u hem maar eens geeft wat hij verdient.”

Arie zag, hoe onder zijn woorden het gelaat van Dolf's moeder geheel en al veranderde. Zij werd zoo wit als de muur en haar mond vertrok zoo smartelijk, dat Arie haast spijt kreeg van zijn harde woorden, en al zijn genoegen, dat hij zich had voorgesteld, verdween.

Gedurende een paar minuten stond zij zoo, alsof het haar moeite kostte om staande te blijven. Eindelijk kreeg zij haar spraak terug. „Ik dank u,” sprak zij, zoo kalm als haar mogelijk was. Toen ging zij naar de deur, opende die op een manier, die duidelijk scheen te zeggen, dat zij Arie's boodschap als gedaan beschouwde en daar verder niets meer op te zeggen had.

Arie wist dan ook niet beter te doen dan dadelijk te vertrekken.

HOOFDSTUK V.

Wat Moeder het ergste vond.

Neen, Arie zou in het geheel niet merken hoe het verder met Dolf thuis afliep. Het zou in ieder geval

heel anders gaan dan hij gemeend had. Dàt had hij wel begrepen.

Hoe bedroefd keek Moeder haar jongen aan. Even had Dolf opgezien en dien droevigen blik ontmoet. Toen had hij zijn oogen dadelijk weer afgewend, want dàt kon hij niet zien. Een boos gelaat had hij eerder kunnen verdragen dan dit.

„Ga maar eerst mee naar de keuken, Dolf!” sprak ze eindelijk, „zóó kun je niet blijven.”

Langzaam volgde Dolf zijn moeder, het gangetje door naar het achterhuis. Onderweg had hij zich onder al zijn ellende nog een beetje kunnen troosten dat Vader niet thuis was, en Rie! O, die Rie! wat zou die haar mondje geroerd hebben, als zij hem zóó door Arie had zien thuisbrengen! Maar dat Moeder zoo stil en zoo verslagen was, was haast het ergste van alles.

Moeder nam een emmer, zette dien onder de waterleiding en liet hem vol loopen. Toen liep zij naar boven om andere kleeren te halen. Daarna hielp zij hem om zijn kleverig pakje uit te trekken. Zij was niet bang om hem aan te raken. Zij waschte zijn haren uit, gaf zijn gezicht en hals een beurt en toen hij nu ook andere kleeren had aangekregen, stond hij vóór haar gereinigd van iedere smet.

Uitwendig gereinigd, maar inwendig? Ach, dat gevoel van schuld! Wat was hij een slechte jongen! Wat had hij zijn ouders een verdriet en schande aangedaan!

Moeder had nog steeds niet over de zaak gesproken; maar hij merkte aan alles, hoe diep zijn gedrag haar gewond had. Zij kòn niet spreken. Dàt begreep hij wel.

Toen Moeder zich bukte om zijn bestroopte kleeren alle bij elkaar in een groote kuip met water te stoppen, zag Dolf hoe zij beefde en hoe een paar tranen uit haar oogen op zijn kleeren vielen.

Dàt was te veel voor hem. Hij barstte opeens los, terwijl hij zijn armen — waarmee hij nu wel weer iemand durfde aanraken — om haar hals sloeg. „O, Moeder, Moeder!” riep hij uit, „vergeef het mij toch! Ik wil . . .” Hij had haast gezegd: „Ik wil geen dief worden,” maar hij bedacht zich vol droefheid, dat hij dat niet meer behoefde te worden, omdat hij het reeds was. Ja, hij was al een dief. Van zijn moeder had hij gestolen, en van Wentels. In de gevangenis hoorde hij thuis, had de jonge Wentels gezegd; en het had ook maar weinig gescheeld of hij was daar ook inderdaad terecht gekomen. Wat zou het voor zijn moeder geweest zijn, als zij die tijding eens gekregen had!

Maar al was zijn rechtmatige straf hem nog bespaard gebleven, hij was toch als dief betrapt en met schande overladen thuisgebracht. Vreeselijk moest dat voor haar zijn! Hij zag het hoe zij het zich aantrok. Nog nooit had hij zijn moeder zóó verslagen en zóó bedroefd gezien. Het was alsof ze niet spreken kon. Het was geen boosheid; neen, dàt was het niet. Verdriet was het en dat had hij haar aangedaan.

„Moeder, Moeder! zeg toch eens wat tegen me. Zeg, dat u het mij vergeven hebt. Ik wil . . . ik zal . . .” begon Dolf weer.

„Je weet niet wat het voor mij is, dat een kind van mij zich zoo heeft misdragen. Ik maak mij zoo ongerust over je. Wat moet er van je terecht komen. Hoe zwaar heb je gezondigd tegen God!”

„Vergeef het mij, Moeder!” snikte Dolf.

„Ja, ik wil het je wel vergeven,” kwam het bevend van haar lippen. „Moge God het je ook vergeven en je hart vernieuwen door Zijn Geest, opdat je zult leeren strijden tegen de verzoeking.”

Ja, het hart der moeder was vol vrees en zorg over haar jongen; meer nog dan het geval was, toen zij door dezen zelfden jongen, maar toen geheel buiten zijn schuld, ook in leed was gekomen. Ja, dit was erger.

Zij wist zich echter te beheerschen en hare stem de noodige vastheid te geven, toen zij tot hem sprak: „Dolf! als kleine jongen was je eens erg ziek. Niemand dacht dat wij je zouden mogen behouden. De dokter had alle hoop opgegeven. Toen, Dolf! stonden Vader en ik zoo bedroefd bij je bedje. Het was ons alsof al onze levensvreugde verdwijnen zou, wanneer wij je moesten zien sterven. Wij smeekten God, dat Hij je leven zou willen sparen om je tot eer van Hem en tot onze vreugde te doen opgroeien. Hoe blij waren wij, toen, na enkele dagen van spanning, wij mochten zien dat ons gebed verhoord was. Er waren teekenen van beterschap gekomen. De gevaarlijke ziekte week. Maar zie je, Dolf! hoe bedroefd wij ook zouden geweest zijn, wanneer wij je hadden moeten missen, we zouden dat toch veel beter hebben kunnen dragen, dan wat wij nu van je moeten beleven. Wij zouden je toen aan de genade hebben overgegeven van Hem, die eenmaal de kinderen tot Zich riep en zegende en het Koninkrijk der hemelen toezeide. Ja, wij zouden getroost zijn geworden door de gedachte dat je, veilig en voor alle zonde en verleiding bewaard, in het Vaderhuis mocht leven, waar wij je eenmaal hoopten weder te zien. Maar je te

moeten zien opgroeien tot een kind, dat Gods geboden met voeten treedt, tot een dief, dat is erger dan je te zien sterven."

Liever hem willen zien sterven! . . . Meende Moeder dat werkelijk?

Ja, zeker, dat meende zij. Haar gezicht stond zoo ernstig. Dan had hij haar toch wel een heel groot verdriet aangedaan.

HOOFDSTUK VI.

Nog meer gevolgen.

„Daar heb je-em! Daar is-'t-ie!"

Met een luid gejuich werd Dolf den volgenden morgen op het schoolplein ontvangen.

't Was dan toch ook een mooi verhaal. Verbeeld je: een jongen, die een winkel binnen komt om te gappen; die een sprong over de toonbank waagt, en die uit angst, toen hij iemand aan hoorde komen, pardoes naar beneden duikt, en zonder uit zijn oogen te kijken in een stroopvat wegkruipt. Dom, om niet liever terug over de toonbank heen te springen en te maken dat je wegkomt! Alsof je zoo'n ouden man niet zou kunnen ontloopen! Verbeeld je om daar, ik weet niet hoe lang, in dat vat te zitten, er met geen mogelijkheid uit te kunnen, omdat die oude baas daar maar pal voor blijft staan, en dat je eindelijk één stroop al stroop bent, als je ontdekt wordt.

O neen, maar 't was een verhaal, zooals ze nog nooit gehoord hadden en het vervulde de harten met uitbundige pret.

„Daar heb je-em! Daar is 't-ie! Raak-em niet an! Je kleeft vast. Zeg, hoe smaakte de stroop? Was 't-ie lekker? Heb je het vat uitgelikt? Stroopdief!”

Hoe konden ze dat nu toch weten?

Dolf was immers den vorigen middag niet op school geweest. En geen van de jongens had hem onder schooltijd in zijn deerniswaardigen toestand op straat gezien. En nu deden ze net alsof ze er allemaal bij geweest waren en hem allen gezien hadden.

De zaak zat heel eenvoudig in elkander.

Arie had 's avonds het verhaal in kleuren en geuren thuis verteld. Zoo iets had hij nog nooit beleefd en ze hadden er allen een schik om gehad van belang. Een zusje van hem diende als dagmeisje bij Jan van Haaren's ouders en zij had het grappige verhaal, waar haar groote broer haar 's avonds op had onthaald, dadelijk verteld, toen zij 's morgens in haar dienst kwam. Dat was koren op Jan's molen. Hij hield niet van Dolf, die eigenlijk over het geheel genomen toch niet erg bemind was onder zijn makkers. Jan was met opzet vroeg naar school gegaan, om de jongens eens goed het heele geval te vertellen.

Nog één hoop bleef Dolf over. Gerrit van Heusden, de eenige jongen met wien hij omging, dien zou hij toch wel op zijn hand krijgen.

Maar ach! ook deze hoop verdween spoedig. Hoewel Gerrit niet met de andere jongens meejouwde en meeschreeuwde, hij kwam toch niet naar hem toe, maar bleef zoo ver mogelijk van hem vandaan. Hij schaamde zich voor hem; ja zeker, hij schaamde zich.

Eerst werd Dolf rood, toen de jongens hem zoo verwelkomden, toen bleek. Wat moest hij beginnen?

Wat moest hij zeggen? Hoe moest hij zich verdedigen? Hij wist het niet. 't Was immers alles waar wat ze daar riepen en jouwden. Hij kon het niet tegen spreken. Maar wie had het hun verteld? Hoe wisten ze het, o, hoe wisten ze het?

Het eenige wat hij dacht te kunnen doen, was zoo hard hij kon van hen weg te loopen.

„Valsche jongens! Gemeene lui!” riep hij, terwijl hij zich omkeerde om hen te ontvluchten.

Maar evenmin als een aangeschoten haas aan de

jachthonden, die hem van alle zijden omringen, kan ontkomen, evenmin kon Dolf aan de jongens ontkomen. Een paar der vlugsten waren hem reeds vooruit en sneden hem den weg af, en zoo stond hij weldra weer in hun midden en was hij machteloos overgeleverd aan hun plaaglust.

Gelukkig voor Dolf werd aan het tooneel spoedig een eind gemaakt door het luiden van de schoolbel; en toen het twaalf uur was, had Dolf het eerst van allen het schoolgebouw verlaten en was hij zóó hard naar huis gerend, dat hij ademloos op een stoel neerviel en de eerste oogenblikken geen woord kon spreken. Toen het hijgen een beetje bedaarde en hij zijn adem weer teruggekregen had, deed hij zijn moeder schrikken door opeens uit te barsten: „Moeder! Ik kan niet meer naar school.... ik wil niet meer naar school.... ik kan niet.... De jongens.... die nare jongens.... ik wil niet.... Ze hebben me.... ze weten.... ze hebben me gesard.... ze hebben gescholden.... Och Moeder!”.... begon hij op eens te smeeken, „laat me naar een andere school gaan, u weet niet....”

Maar hij werd in zijn klachten gestuit door de binnenkomst van Rie. Ook zij had hard gelopen. Zij had er een kleur van. En haar toon klonk heftig, toen zij uitriep: „Die nare Dolf! die snoeper! die.... die dief! Al de meisjes op school wisten het. Mina van Haaren had het heele verhaal gehoord en alles oververteld. En ik schaamde mij mijn oogen uit mijn hoofd. Het is plezierig om zoo'n broer te hebben. 't Is een schandaal! 't is....”

„Bedaar, Rie! bedaar een beetje!” kalmeerde Moeder. „'t Is wel naar voor je, dat jij er ook om geplaagd bent. 't Is voor ons allen naar.”

Ja, dat was het. Dat Moeder er onder leed, kon Dolf heel best merken en dat het nu ook op Rie verhaald werd.... Die had er toch geen schuld aan. Maar daarom behoefde ze toch niet zoo uit te varen! Dat was weer net iets voor Rie. En Dolf hoorde niet wat zijn moeder nog meer tegen haar zei. 't Was niet veel meer; want zij had het nu juist op dit oogenblik druk, omdat het tegen etenstijd liep en Vader ieder oogenblik thuis kon komen.

Vader....! Vader had over het geval nog geen woord gesproken, maar gisterenavond had hij ook vergadering gehad en van morgen was hij vroeg van huis moeten gaan voor iets, dat met het kantoor in betrekking stond. Natuurlijk wist Vader alles wat er gebeurd was. Moeder hield nooit iets geheim voor hem, al was het ook nog zoo erg. Een bang voor gevoel bekreop Dolf zoo dikwijls hij onder den maaltijd ongemerkt naar zijn vader keek. Vader was zoo stil, en om zijn mond en tusschen zijn oogen was een trek te zien, dien Dolf wel kende, al zag hij dien ook niet dikwijls. Zoo keek Vader alleen maar, als er iets was, dat hem heel erg hinderde of verontrustte. Zoo had hij er uit gezien, toen laatst kleine Barend zoo ziek was en de dokter gezegd had, dat hij zijn toestand niet zonder gevaar vond. Zoo had hij er ook uitgezien, toen een paar maanden geleden een telegram was gekomen, dat hem geroepen had naar het sterfbed van Grootmoeder, Vaders lieve oude moeder. Dolf wist dat nog zoo goed. Het bericht had ook hem zoo getroffen. De kinderen hielden zoo veel van haar. Nu zag Vader er uit als op dien morgen, toen het telegram was gekomen.

Ongewoon stil bleef het aan tafel. Alleen kleine

Barend scheen niet te gevoelen dat er een soort van druk bestond. Hij was levendig en vroolijk als altijd. Ook Rie hield zich stil. Zij merkte ook wel aan Vaders gezicht, dat het maar beter zou zijn, als zij over haar grieven verder zweeg.

Diep boog zich Dolfs hoofd, toen Vader voorlas. De stem klonk ook al niet zoo als anders. Het was of zij somtijds beefde. Vader trok het zich aan, heel erg. Dolf voelde het.

Vader las: „Wees mij genadig, o God! naar Uw goedertierenheid; delg mijne overtredingen uit naar de grootheid Uwer barmhartigheden.

Wasch mij wèl van mijne ongerechtigheid, en reinig mij van mijne zonden.

Want ik ken mijne overtredingen en mijne zonde is steeds voor mij.

Tegen U, U alleen heb ik gezondigd en gedaan dat kwaad is in Uwe oogen.”

En verder: „Ontzondig mij met hysop en ik zal rein zijn; wasch mij, en ik zal witter zijn dan sneeuw.

Verberg Uw aangezicht van mijne zonden en delg uit al mijne ongerechtigheden.

Schep mij een rein hart, o God, en vernieuw in het binnenste van mij een vasten geest.

Verwerp mij niet van Uw aangezicht en neem Uwen Heiligen Geest niet van mij.”

Deze woorden vooral waren het, die Dolfs hart troffen. Vader las ze voor hem, omdat hij zulk een groot kwaad gedaan, zoo zwaar gezondigd had. Ja, dat begreep hij.

En Vader vroeg in het gebed, dat hij opzond, zoo bijzonder om vergeving voor kwaad, dat geschied was en om een verbroken en verslagen hart en om

vernieuwing in het binnenste door den Geest des Heeren.

Toen stond hij op en sprak: „Dolf, we zullen eens even samen naar boven gaan.”

Dolf volgde zijn vader met looden schoenen, de trap op naar boven, naar den zolder, waar het slaapkamertje van Dolf was.

Vader ging niet zitten. Hij bleef heen en weer door het kleine vertrek loopen. Toen sprak hij met een stem, die Dolf vreemd in de ooren klonk: „Dolf! je hebt je moeder en mij verdriet en schande aangedaan.”

Dolf gaf geen antwoord. Nog dieper boog hij zijn hoofd.

„Als ik ooit had kunnen denken, dat een kind van mij een dief zou zijn geworden, dan zou ik veel liever dat kind vroeg naar het graf hebben willen brengen. Een kind te zien opgroeien tot een slecht mensch, dat zich zelf ten verderve leidt, is het ergst wat ouders beleven kunnen.”

Nog steeds zweeg Dolf. Vaders woorden troffen hem meer dan alles wat er gebeurd was. Het was nòg erger hem zoo te hooren spreken dan al de ellende, die hij tengevolge van zijn bedreven kwaad had moeten verduren.

Vader sprak niet in boosheid. Toornige woorden, ja zelfs lichamelijke kastijding had Dolf beter kunnen verdragen dan dit. Vaders stem beefde als in hevige ontroering en diepe smart. „Nog liever had hij hem dood gezien!” Wat had hij zijn ouders toch een groot verdriet aangedaan!

„Tegen God heb je gezondigd en gedaan wat kwaad is in Zijne heilige oogen,” klonk het verder. „Moge Hij genadig je oogen daarover openen en

ook voor het gevaar waarin je verkeert. Vraag Hem om vergeving en smee den Heiland, die op aarde kwam om ons van de zonde te redden, om je te verlossen van de booze macht der zonde. Als ik maar wist, dat je dit deedt, Dolf, zou mij dat zijn als een lichtstraal in deze duisternis."

"Dat wil ik, dat zal ik doen, Vader," zei Dolf zacht en tot in het diepst zijner ziel geroerd. „Vergeef u het mij dan ook, Vader!" En hij hief even zijn oogen op om te zien of zijn antwoord dien diepen rimpel tuschen Vaders oogen al deed verdwijnen.

Maar Vaders gelaat was van hem afgewend.

"Ik vergeef het je gaarne, Dolf! en ik weet dat God genadig en barmhartig is en gaarne vergeeft. Het verblijdt mij dat je berouw hebt. Ik hoop dat je het oprecht meent en dat je, als de verzoeking weer tot je komt en de verkeerde lust je weer aandrijft om kwaad te doen, je steeds tot Hem je zult wenden, die ons geleerd heeft te vragen: „Leid ons niet in verzoeking; maar verlos ons van den booze."

"Verder, Dolf! heb je nog iets goed te maken. Je hebt ook gezondigd tegenover Wentels. Daarom ga je nu dadelijk met mij naar hem toe. Je vraagt hem om vergeving, terwijl je uit je eigen spaarpot rijkelijk teruggeeft, wat je hem ontnomen hebt."

Dolf durfde geen woord tegen te spreken, hoewel hij het vreeselijk vond om naar Wentels toe te moeten gaan. Als hij vooruit wist dat hij alleen maar met den ouden man zou te maken hebben! Maar die zoon, die deed alsof hij alles en zijn vader niets te zeggen had, die zoon, die hem naar de gevangenis had willen laten brengen! En als dan Arie er ook nog bij kwam en die Marie, die hem zoo uitgelachen

had, en wie weet of de loopjongen er ook nog niet bij zou zijn!

O, o, wat had hij zichzelf een ellende bezorgd! Had hij het toch maar nooit gedaan!

Het was of zijn vader zijn gedachten kon raden; want vóórdat hij tijd had gehad om zich om te keeren en het kamertje te verlaten, sprak hij: „Luister nog eens, Dolf! Ik begrijp dat het allesbehalve plezierig voor je is om te gaan doen wat ik je gezegd heb. Ik begrijp even goed dat je het gisteren lang niet prettig hebt gehad in dat stroopvat, en dat die wandeling naar huis ook niet bepaald een genoegen voor je was.”

„En Rie daar net en van morgen op school . . .” vulde Dolf zuchtend aan.

„Zoo? Op school ook al? Waren de jongens er achter gekomen? Nou, dat is dan ook net iets voor jongens. Dan zal je er zeker daar ook wel van gelust hebben! Dolf, jongen! je hebt niet veel plezier gehad van je slechte daad. Niets dan narigheid. En nu zal je het misschien heel vreemd vinden, wanneer ik je zeg, dat ik daar blij om ben.”

Neen, dat begreep Dolf niet dadelijk.

„Kijk eens, wanneer je die zonde straffeloos had kunnen doen, dan had er alle kans bestaan, dat je van kwaad tot erger waart gekomen. Maar nu God je de gevolgen van de zonde zoo gevoelig heeft laten ondervinden, nu je ervaart hoe bitter en hard zij haar dienaren belooft, nu kun je des te gemakkelijker leeren inzien, dat de zonde geen geluk, maar louter ellende geeft. Ik beschouw het als een goedheid des Heeren. Het is alsof Hij je tegen gekomen is op je verkeerden weg, opdat je toch niet blindelings verder

zoudt afdwalen. En Dolf! wanneer de verzoeking opnieuw tot je komt — en dat zal vast gebeuren; want er is heel wat strijd en heel wat gebed noodig, eer die overwonnen is — dan zal de herinnering aan deze droevige gevolgen er toe kunnen medewerken om de verzoeking te weerstaan. Zoo zouden ze een heilzame uitwerking kunnen hebben. Ga nu je spaarpot bij je moeder halen.”

Dolf ging en kwam er spoedig mede terug. Vader opende den spaarpot en toen kwam er een gulden voor den dag, benevens twee kwartjes, drie dubbeltjes en een paar centen.

„Zeg nu eerlijk, wat je hebt . . . gestolen.”

Vader sprak dat laatste woord zachtjes en aarzelend uit, als kostte het hem moeite om het er uit te brengen. 't Was ook zoo erg: gestolen! . . .

„'t Was niet zoo heel veel, Vader. 't Waren eerst drie chocolade-pralines en gisteren had ik één suikerboon in mijn hand; toen . . . toen Wentels aankwam. Maar . . . maar . . . Vader! . . . ach! . . . ik zal het nu alles maar zeggen. Ik heb nog meer kwaad gedaan. Ik wil . . . ik wil het voortaan niet meer doen. Ik wil een andere jongen worden. Ik wil het waarlijk.” En Dolf barstte los in snikken en beleed alles wat hij gedaan had; ook dat hij van zijn moeder wel eens een paar centen had weggenomen. „Die wil ik ook teruggeven,” eindigde hij, „en ik wil haar om vergeving vragen en het nooit, nooit meer doen.”

Moeder schrikte wel weer opnieuw, toen zij ook deze schuldbekentenis moest aanhooren, maar zij vergaf het hem en Vader vergaf het hem ook; en Dolf wachtte niet met ook God om vergeving te vragen en hij dacht aan de woorden, die hij zijn

vader had hooren voorlezen, de woorden van een man die ook zijn zonden gevoelde en beleet en vergeving ontving: „Wasch mij en ik zal witter zijn dan sneeuw, delg mijne overtredingen uit. Schep mij een rein hart, o God! en vernieuw in het binnenste van mij een vasten geest.”

HOOFDSTUK VII.

Nogmaals in den winkel bij Wentels.

Met twee kwartjes in zijn hand — Vader vond dat hij liever wat te veel dan te weinig mee moest brengen — liep Dolf naast zijn vader.

Zij waren spoedig in de Voorstraat en Dolf merkte tot zijn groote blijdschap, dat de winkel leeg was. De deur was nu goed gesloten en stond niet meer aan, zooals gisteren; en toen zij open ging, liet de winkelbel een helderen luiden klank hooren, die zeker wel tot in het achterhuis weerklinken moest. Het gebrek aan de deur was dus hersteld. Gelukkig voor Dolf werd weldra de sloffende tred en het gekuch van den ouden man vernomen. Wentels kwam naar voren en hij was alleen.

„Wentels!” sprak Dolf's vader. „Hier is mijn jongen, die u wat te zeggen heeft. Kom, Dolf! doe je woord!” En hij duwde Dolf naar voren.

De eerste oogenblikken bleef Dolf nog zwijgen en frommelde zijn muts verlegen om en om; maar een vermanend duwtje van zijn vader en de vrees dat misschien de jonge Wentels, Arie, Piet, Marie of een klant op het tooneel zou verschijnen, was genoeg

om hem aan te sporen: „Het spijt mij dat ik iets van u heb weggenomen,” hakkelde hij, „en hier zijn twee kwartjes om het terug te betalen. Wil u het mij vergeven?”

De goedgezinde oude man nam dadelijk Dolf's schuldbekentenis gunstig op. „Welzeker jongen.... uche.... uche.... Dat zullen we maar in den doofpot stoppen.

Ik had al dat moois uche uche ook niet zoo voor het grijpen moeten zetten. Ik zal ze voortaan een andere plaats geven."

„Neen, neen. U behoeft den jongen niet te verontschuldigen. Waar u uw waren neer zet, dat doet er niets ter zake. Hij had er af moeten blijven," sprak Van Laaren.

„Zeker, zeker. Het was ook niet goed van hem uche uche Maar hij heeft er ook van gelust, genoeg van gelust. In dat stroopvat en uche uche mijn zoon! als die begint, is hij niet gemakkelijk."

„Ja, hij heeft er ook van gelust en dat is maar goed ook. Het is beter dadelijk de gevolgen te dragen van het kwaad dat men doet, dan ongestraft voort te gaan op zulk een verkeerden weg. Ik hoop dat het een middel in Gods hand heeft mogen zijn om zijn oogen te openen en hem voor verder afdwalen te behoeden."

„Zeker, zeker," stemde de oude man goedig toe. „Dat willen we uche uche voor hem hopen."

Dolf legde de twee kwartjes op de toonbank, blij dat dit onderhoud op deze manier afgelopen was. Maar de winkelier streek ze niet op. „Neen, neen," zei hij, „dit is veel te veel. Een paar uche uche chocoladjes of balletjes kosten zooveel niet."

„Houd ze als je blijft, Wentels! en als het te veel is, dan geef je van de rest een arm mensch maar eens een zakje koffie of suiker," sprak Dolf's vader.

Dolf slaakte een zucht van verlichting, toen hij weer op straat stond. Maar nu moest hij weer naar school. Zouden de jongens weer?

Hij durfde zijn vrees niet aan zijn vader te doen blijken. Het zou hem toch niet helpen. Hij wist van

te voren wat hij te hooren zou krijgen: hij moest de gevolgen dragen.

Ja, Dolf moest het volle gewicht van zijn straf dragen. Nog langen tijd daarna hoorde hij op het schoolplein nog allerlei toespelingen op zijn verblijf in het stroopvat, doch eindelijk ging de aardigheid er voor de jongens toch af.

Gelukkig had de kastijding een heilzame uitwerking op hem. Zij mocht een ware oefenschool voor hem genoemd worden.

Hoewel hij God vurig om vergeving gebeden had en niet meer verzuumde om den Heiland te smeeken hem te verlossen van zijn zonden, zoo kwam de lust tot snoepen en de neiging om aan dien lust te voldoen door iets weg te nemen wat hem niet toe kwam, nog wel eens bij hem op. Ja, dikwijls kwam die oude begeerte weer boven en werd de verzoeking hem zeer sterk. Dan vergat hij niet om zijn kracht te zoeken bij Hem, die zelf in verzoeking geweest is en ons wil helpen om haar te overwinnen. Hij beschouwde het als de verhooring van zijn gebed, wanneer in zulke oogenblikken van verleiding in volle duidelijkheid de herinnering aan zijn angst en lijden in het stroopvat, zijn ongelukkige wandeling naar huis, de plagerijen van de jongens, de droefheid van zijn ouders en zijn gang naar den winkel van Wentels in hem levendig werd. Dat hielp hem dan en — hoewel hij dat vroeger nooit zou geloofd hebben — wanneer hij in Gods kracht de verzoeking mocht overwinnen, dan dankte hij Hem voor de wel zware, maar toch zoo gezegende straf.
